

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po Zahtjevu Javne zdravstvene ustanove banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“
Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo**

**Sarajevo
decembar, 2023. godine**

Broj: 01-26-7-008-6/23
Sarajevo, 20.12. 2023. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH” 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Javne zdravstvene ustanove banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo, zaprimljenom od strane Konkurencijskog vijeća dana 07.08.2023. godine, pod brojem 01-26-7-008-1/23, Konkurencijsko vijeće, na 131. (stotinutridestprvoj) sjednici održanoj dana 20.12. 2023. godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 07.08.2023. godine pod brojem: 01-26-7-008-1/23, zaprimilo Zahtjev za izdavanje mišljenja (u daljem tekstu: Zahtjev) podnesen od Javne zdravstvene ustanove banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo, branilaca bb, 71340 Olovo (u daljem tekstu: Aquaterm Olovo ili Podnosilac zahtjeva), a u skladu sa članom 25. tačka f) Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH”, br. 48/05, 76/07 i 80/09 – u daljem tekstu: Zakon o konkurenciji), kojim se traži ocjena da li je tržište za pružanje usluga banjско-klimatskog liječenja i fizikalne rehabilitacije u Bosni i Hercegovini otvoreno za konkurenciju.

Podnosilac zahtjeva je Javna ustanova banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo registrovana kod Općinskog suda u Olovu pod Matičnim brojem: 43-05-0034-09 čiji je osnivač i vlasnik Općina Olovo. Pretežna registrovana djelatnost Aquaterm Olovo je pružanje usluga banjског liječenja i fizikalne rehabilitacije (86.22- Djelatnost specijalističke medicinske prakse). Podnosilac zahtjeva navodi da Aquaterm Olovo ne obavlja neku od djelatnosti navedenih u članovima od 78. do 83. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH.br.39/14) da bi se mogli okvalifikovati kao sektorski ugovorni organ.

Konkurencijsko vijeće je od Podnosioca zahtjeva dana 13.11.2023. godine zatražilo dopunu i pojašnjenje zahtjeva, što je Podnosilac i dostavio dana 14.12.2023. godine.

Podnosilac u svom Zahtjevu ističe, da iako kao javna ustanova zadovoljava potrebe od općeg interesa, Aquaterm Olovo ima komercijalni karakter i prinuđen je poslovati na tržišnim principima radi sticanja profita, jer je to jedini izvor sredstava za nabavku

opreme i obrtnih sredstava za rad. Za finansiranje rada ustanove nije predviđena ni jedna stavka u budžetu na bilo kojem nivou vlasti, kao ni u vanbudžetskim fondovima (sve ostale javne zdravstvene ustanove u Zeničko-Dobojskom kantonu se finansiraju putem Zavoda zdravstvenog osiguranja) te ne koristi javna sredstva u smislu člana 3. Zakona o javnim nabavkama.

Aquaterm Olovo raspolaže sa 195 kreveta i sa drugim ponuđačima (banjskim liječilištima/rehabilitacionim centrima) učestvuje u postupcima javnih nabavki za pružanje usluga rehabilitacije i banjskog liječenja, kao što su:

- Liječilište Reumal Fojnica
- Lječilište Aqua Bristol Tuzla
- Banja Terme Ilidža Sarajevo
- Banja Ilidža Gradačac
- Banja Vrućica Teslić
- Banja Slatina Banja Luka
- Banja Gata Bihać
- Banja Laktaši Laktaši
- Banja Mlječanica Kozarska Dubica
- JU Banja Dvorovi Bjeljina
- Rehabilitacioni centra Vilina vlas Višegrad

Kada su u pitanju ugovorni organi koji raspisuju javne nabavke za pružanje usluga medicinske rehabilitacije i banjskog liječenja, zajedničko kod svih ugovornih organa jeste da u tenderskim dokumentacijama, odnosno u tehničkoj specifikaciji traže da ponuđač ima sljedeće terapijske procedure: elektroterapija, mehanoterapija, kineziterapija, hidroterapija, masaže, (što je vidljivo iz dostavljenih tehničkih specifikacija). Većina banjskih liječilišta pruža takvu vrstu usluga (ako ne i sve banje) čime ravnopravno i jednako svi učestvuju na tržištu istih ili sličnih usluga.

Kada su u pitanju pojedinačni korisnici usluga (fizička lica) koji koriste usluge banjskih liječilišta na vlastiti zahtjev, većina liječilišta su specijalizirana za sljedeća oboljenja: reumatoidna oboljenja, kardiovaskularna oboljenja, neurološka oboljenja, postoperativna rehabilitacija i sl.

Podnosilac dalje ističe da u segmentu poslovanja liječilišta na tržištu u Bosni i Hercegovini, kao relevantni privredni subjekti djeluje najmanje 16 privrednih subjekata, te da je relevantno tržište cjelokupno tržište Bosne i Hercegovine. Većina ovh liječilišta je u privatnom vlasništvu.

Pored ovih, također postoje i desetine manjih klinika i wellnes centara koji se bave fizikalnim procedurama i rehabilitacijom, koji su također u privatnom vlasništvu.

Podnosilac je Konkurencijskom vijeću uz Zahtjev dostavio i obavijesti pojedinih ugovornih organa o nabavi usluga, osnovne elemente ugovora iz tenderske

dokumentacije, tehničku specifikaciju iz tenderske dokumentacije i uslove za učešće iz tenderske dokumentacije.

Konkurencijsko vijeće nadležno je da, u skladu sa članom 25. stav (1) pod f) daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, privrednog subjekta ili društva.

Analizirajući predmetni Zahtjev, kao i relevantne materijalne propise Konkurencijsko vijeće ističe da je Zakonom o konkurenciji i Odlukom o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10) definisana kategorija relevantnog tržišta, kao i kriteriji za utvrđivanje relevantnog tržišta proizvoda i relevantnog geografskog tržišta.

Relevantno tržište u smislu Zakona određuje se kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda i/ili usluga obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu naročito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijenu.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda i/ili usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Za utvrđivanje relevantnog tržišta u obzir se uzimaju naročito sljedeći kriteriji:

- a) zamjenjivost potražnje za određenim proizvodom
- b) zamjenjivost ponude za određenim proizvodom
- c) postojanje potencijalne tržišne konkurencije
- d) prepreke pristupa relevantnom tržištu

S obzirom na podatke i dokumentaciju dostavljenu uz Zahtjev, vidljivo je da Aquaterm Olovo aktivno učestvuje na relevantnom tržištu pružanje usluga rehabilitacije i banjskog liječenja zajedno sa svim drugim učesnicima na relevantnom tržištu iz čitave Bosne i Hercegovine. U skladu sa dostavljenom dokumentacijom jasno je da se kao ugovorni organi pojavljuju različite institucije svih organa i nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, (Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Zavod zdravstvenog osiguranja ZE-Do Kantona, J.P. Elektroprivreda BiH dd Sarajevo i dr.) te se kao ponuđači za tražene usluge rehabilitacije i banjskog liječenja prijavljuju privredni subjekti, odnosno lječilišta iz svih dijelova Bosne i Hercegovine kao međusobni konkurenti, na osnovu čega se može zaključiti da pružanje navedenih usluga geografski nije ograničeno na uža područja Općine ili Grada na kojem su smještene lječilišta, nego se relevantnim geografskim tržištem smatra cjelokupna teritorija Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće smatra da u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji na relevantnom tržištu pružanja usluga rehabilitacije i banjskog liječenja u Bosni i Hercegovini postoji značajna konkurencija, odnosno značajan broj tržišnih konkurenata, te da također ne postoje zakonske ili neke druge barijere ili prepreke za pristup navedenom relevantom tržištu.

Također, Konkurencijsko vijeće ističe da vlasnička, odnosno organizaciona struktura Aquaterm Olovo kao Javne ustanove koja je u vlasništvu Općine, ne utiče na karakter tržišta u smislu njegove otvorenosti i važenja fer tržišnih uslova i realnih ekonomskih pravila poslovanja, sve dok su ista na snazi.

S obzirom na sve navedeno Konkurencijsko vijeće smatra da je relevantno tržište pružanja usluga rehabilitacije i banjskog liječenja u Bosni i Hercegovini otvoreno za konkurenciju, a sve u skladu sa Zakonom o konkurenciji.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu podataka navedenih u Zahtjevu i izdaje se na osnovu Zakona o konkurenciji, te ne daje odgovor na pitanje primjene Zakona o javnim nabavkama od strane Aquaterma Olovo, o čemu će mišljenje dati Agencija za javne nabavke.

Predsjednica

Adisa Begić

Dostavljeno:

**- Javna zdravstvena ustanova banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo,
branilaca bb, 71340 Olovo**

- u spis